

Visioner for det kommende IT-bibliotek

**- en fokusgruppeundersøgelse
blandt de studerende i IT-byen
Katrinebjerg**

Aarhus Universitet, maj 2008

Iben Sander Christensen
Bjarke Hal
Rikke Skovgaard Lindhard

Executive summary

Birgit Pedersen, Randi Markussen og Susanne Bødker.

Rapporten konkluderer om det eksisterende bibliotek, at det ligger for isoleret, fordi det dels ligger i en kælder langt fra de fleste undervisningslokaler, og dels i et hus som de studerende ikke betragter som deres.

Indretningsmæssigt mangler der strømudtag og rummet udenfor selve biblioteket er ikke særlig velegnet (træk, lys, larm fra kantinen og huset i øvrigt, sparsomt dagslys mm.).

Læsepladserne mellem reolerne og medicellerne har ligeledes støjproblemer.

Nogle grupper af studerende har ikke så godt kendskab til bibliotekets eksistens. Selvom dette delvist er et valg fra undervisere og bibliotekets side (fx. at de yngre datalogi-studerende og nogle ældre informations- og medievidenskabs studerende ikke har fået en introduktion til biblioteket), så peges der også på problemer med integration med undervisningen og PR fra bibliotekets side (igen et kendt problem som skyldes ressourceforbruget i forbindelse med oprettelsen af det fælles bibliotek).

Rapporten indeholder en række visioner for og ønsker til et nyt bibliotek:

- *Biblioteket skal i højere grad være en vidensbank; en del af et åbent læringscenter.*
- *Biblioteket skal i større grad kobles til undervisningen og til de steder hvor undervisningen foregår.*
- *Biblioteket skal tilbyde bedre printfaciliteter, også gerne IT support, indbinding, mm.*
- *Biblioteket skal være bedre udstyret med strømudtag og andre basale muligheder for at man kan arbejde der med sin bærbare computer.*
- *De studerende har konkrete ønsker til flere og støj-zoneinddelte læsepladser, samt mere optimale mediceller (vinduer/ventilation) og gruppearbejdspladser, dels i et større område med flere pladser, og dels grupperum (med projector, whiteboards, bordplads til labtops, mm.).*
- *Som en del af at skabe sammenhæng og inddrage biblioteket i at skabe et naturligt mødested for alle IT-parkens studerende, foreslåes at biblioteket er i nærheden af et afslapningsområde, fx. TV-stue; og at der findes bordfodbold, computerspil mm. i nærheden.*
- *Ligeledes ønskes et café-område med tilknyttet te-køkken til aften og weekend-brug, så biblioteket kan være med til at danne rammen for at dyrke netværk.*

Udover disse biblioteksnære problemer og visioner peger rapporten på en række generelle problematikker for IT-parkens studentermiljø: at det er spredt og at der mangler mødesteder, at der er meget forskel på kvaliteten af lokalerne, at der mangler grupperum, og at udenoms arealerne ikke er særligt indbydende.

Forord

I forbindelse med opførelsen af en ny bygning i IT-byen Katrinebjerg, er det planlagt at placere et nyt, samlet IT-bibliotek i denne bygning. Institut for Informations- og Medievidenskab og Datalogisk Institut har ønsket at de studerende på Katrinebjerg skal have mulighed for at bidrage med deres ønsker og visioner for udformningen af IT-biblioteket. Denne rapport indeholder en sammenfatning af de studerendes ønsker og visioner, baseret på 9 fokusgrupeinterviews med studerende fra forskellige studieretninger i IT-byen.

Rapportens forfattere ønsker at rette en stor tak til de 44 studerende som har deltaget i undersøgelsen. Desuden skal der lyde en stor tak til bibliotekarerne Birgit Pedersen og Lisbeth Raahauge Karlsson, samt lektor Randi Markussen og professor Susanne Bødker for god sparring i løbet af hele arbejdsfasen omkring rapporten.

Iben Sander Christensen
Bjarke Hal
Rikke Skovgaard Lindhard

Rapportens forfattere er alle uddannede bachelorer i Medievidenskab, med suppleringsfag i Retorik og formidling.

Indholdsfortegnelse

EXECUTIVE SUMMARY	2
FORORD.....	3
INDHOLDSFORTEGNELSE	4
INDLEDNING	5
HVAD PEGER UNDERSØGELSEN PÅ?	5
DISPOSITION AF RAPPORTEN	6
BIBLIOTEKET I IT-HUSET	7
DÅRLIG PLACERING	7
VIDEN OM OG BRUG AF BIBLIOTEKET	7
OM ANVENDELSEN AF FACILITETERNE	8
OPSAMLING	9
HVORDAN SER FREMTIDENS IT-BIBLIOTEK UD?.....	9
KATRINEBJERG SOM ARBEJDSPLADS	10
GRUPPEARBEJDSPLADSER OG LÆSESAL I FORBINDELSE MED BIBLIOTEKET	11
BIBLIOTEKET SOM VIDENSBANK	11
TEKNISK Udstyr og Studiefaciliteter.....	12
GRUPPERUMMENES INDRETNING OG Udstyr	12
TEKNISK Udstyr – MEDIECELLER	13
”NOGET SÅ ELEMENTÆRT SOM STRØMSTIK...”	13
PRINT-, KOPI-, SCANNINGS- OG INDBINDINGSCENTRAL.....	14
STEMNING OG STUDIEMILJØ – AFSLAPNING OG ADSPREDELSE	14
UDENDØRSFACILITETER	14
MAD OG DRIKKE	15
AFSLAPNING, CHILLOUT OG GOD GAMMELDAGS HYGGE	16
DET VITALE NETVÆRK	16
FREMTIDSSCENARIER OG KONKLUSION	17
TO SCENARIER.....	17
KONKLUSION.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
METODE	19
REKRUTTERING	19
GENERALISERBARHED	19

Indledning

Udformningen af et nyt IT-bibliotek i det forestående byggeri vil for de studerende på Katrinebjerg afspejle, i hvilken grad man i IT-byen interesserer sig for de studerendes trivsel og tilfredshed. Denne rapport er et udtryk for de studerende på Katrinebjergs ønsker og visioner om det nye bibliotek, på baggrund af de erfaringer, de studerende gør sig i deres dagligdag i de nuværende bygninger. De studerende er en væsentlig del af fundamentet for hele Katrinebjerg, og derfor er det oplagt at give dem indflydelse på indretningen af det nye byggeri og det tilhørende IT-bibliotek.

Hvad peger undersøgelsen på?

Undersøgelsen formulerer et helt elementært ønske fra de studerende på Katrinebjerg: Et studiemiljø! Et rart og velfungerende studiemiljø, hvor alle studieretninger kan mødes på kryds og tværs for at arbejde, søge viden og "hænge ud" efter undervisningen.

"Vi vil bare gerne have et sted der er vores..." (Maria, Medievidenskab)

De studerende ser gerne, at biblioteket bliver et samlende punkt for alle, der studerer i IT-byen. Bibliotekets potentiale til at fungere som vidensbank og socialt samlingspunkt bør udnyttes i langt højere grad. For at realisere dette, foreslår de studerende især:

- en zoneinddelt læsesal, hvor man kan fordybe sig i studiet på forskellige måder
- studiepladser og funktionelle grupperum, der matcher de studerendes undervisnings- og selvstudiebehov
- forbedringer af de tekniske faciliteter: grupperum udstyret med strømstik, whiteboards, projektorer mm.
- et cafeområde og afslapningsområder (både indenfor og udenfor)

IT-biblioteket skal være omdrejningspunktet for disse lokaler og aktiviteter. Gennem en opprioritering af biblioteket kan man kreere et savnet (og obligatorisk) studiemiljø for Katrinebjergs studerende.

På nuværende tidspunkt er de fysiske rammer ikke til stede til at dyrke et netværk, hverken inden for ens egen uddannelse, men heller ikke på tværs af studieretningerne. Det kan det nye IT-bibliotek være med til at lave om på. I stedet for at se det som en udgift, skal det ses som en investering i de fremtidige kandidater der dimitterer fra IMV, Datalogi og ingeniørstudiet at man skaber de fysiske rammer, som de studerende efterlyser.

Disposition af rapporten

Rapporten indledes med en kort beskrivelse af de studerendes brug af det nuværende bibliotek. Det viser sig nemlig, at langt størstedelen af de studerende af forskellige årsager ikke bruger det nuværende bibliotek. For at forhindre, at denne tendens bliver overført til det kommende byggeri, opsummerer vi i korte træk problemerne ved biblioteket i IT-huset.

Herefter vendes blikket mod den nye bygning. Afsnittet "Hvordan ser fremtidens IT-bibliotek ud?" kortlægger de visioner og ønsker, som de studerende har til miljøet i og omkring biblioteket. Hvilken rolle ser de gerne at bibliotekets lokaler og bibliotekarerne kommer til at spille i deres dagligdag på Katrinebjerg?

Sidste del af rapporten omhandler det materielle indhold i det nye bibliotek.

Hvad har de studerende helt konkret brug for, at biblioteket kan tilbyde?

Hvordan ser en velfungerende gruppearbejdsplads, læsesal eller medicelle ud?

Slutteligt opsummeres rapporten i en konklusion, der samtidig lægger op til overvejelser om instituttets visioner for de fremtidige studerende.

Metodebeskrivelse af rekrutteringsgrundlag og interviewgennemførelse er at finde efter konklusionen.

Vi håber, at rapporten findes interessant og tankevækkende, og at dens visioner vil blive taget i betragtning, når de endelige beslutninger om byggeriet skal træffes.

God fornøjelse!

Biblioteket i IT-huset

De studerende ser et bibliotek som det perfekte mødested for studerende og som det naturlige omdrejningspunkt for studielivet på Katrinebjerg. Problemet er blot, at det nuværende bibliotek i IT-huset langt fra fungerer optimalt.

Biblioteket er malplaceret, forbavsende ringe indrettet og besidder slet ikke den stemning og hygge, som man forbinder med et "rigtigt" bibliotek.

Dårlig placering

"IT-huset? Det er dér hvor Google holder til..." (Steffen, Informationsvidenskab)

De studerende stiller sig først og fremmest uforstående overfor bibliotekets placering i IT-huset. Som studerende har man ikke sin daglige gang i IT-huset, og man føler sig ikke rigtig velkommen – der er simpelthen for "sterilt og virksomheds-agtigt". Tanken om at de studerende og virksomhederne så kan mødes og "netwerke" er i teorien ganske glimrende, men i praksis fungerer det overhovedet ikke efter hensigten. *"Man sætter sig jo ikke bare hen og snakker med dem dér i jakkesættene, vel?"*

Udover kantinen, er der intet, der indbyder til at man skal bruge IT-huset. Hvorfor skal biblioteket så ligge dér? Og så endda nede i kælderen, hvor der ikke er nogen vinduer, med dertilhørende dagslys og mulighed for udluftning? Det er en generel opfattelse blandt de studerende, at man helt naturligt ville bruge biblioteket meget mere, hvis det lå i nærheden af undervisningslokalerne.

Viden om og brug af biblioteket

"Biblioteket? Er det derovre hvor kantinen er?" (Tore, Datalogi)

Bibliotekets placering i IT-huset giver mange studerende det indtryk, at biblioteket er for IT-husets lejere og ikke for de studerende. Beliggenheden i kælderetagen fremmer heller ikke, at man får øje på biblioteket. Kender man biblioteket, så er indtrykket, at det 'ser hemmeligt ud' med glasvægge for, og ikke ligner et sted, man sætter sig og arbejder.

"Hvorfor er biblioteket lukket inde i glas?" (Thomas, kandidatstuderende, Medievidenskab)

De studerende, som ikke har fået introduktion til biblioteket, efterlyser mere information og undervisning om bibliotekets ressourcer og services, herunder medicellerne.

Om anvendelsen af faciliteterne

"Det indbyder ikke ligefrem til at man sætter sig derinde og arbejder" (Mette, Medievidenskab)

De øvrige studerende som HAR fået information om biblioteket og som også har anvendt biblioteket som arbejdsplads er ikke særligt begejstrede over indretningen og de faciliteter, der ligger i forbindelse med biblioteket.

Det er et fåtal af de studerende, der har kendskab til bibliotekets mediceller. De enkelte studerende, der har brugt medicellerne i praksis, er godt tilfredse med ideen bag disse, og selve det tekniske udstyr er "lækkert". Problemet er bare, at udstyret sjældent virker optimalt, at akustikken er elendig, og sidst men ikke mindst, at rummene er alt for indelukkede, uden ventilation og dagslys.

De som har prøvet at arbejde ved de dertil indrettede læsepladser – også kaldet stillezoner – midt i biblioteket, har hurtigt opgivet igen. De studerende bifalder tanken bag læsepladserne, som der er hårdt brug for, men ingen forstår hvorfor disse skal være placeret midt i biblioteket, hvor folk kommer og låner bøger. I et bibliotek snakker man sammen. På en læsesal læser man.

De ni gruppeborde i arealet ude foran biblioteket bruges rigtig flittigt – især de tre af bordene, der er så luksuriøst anbragt, at de er i nærheden af stikkontakter, er vældigt populære blandt første- og andetårsstuderende på Informations- og Medievidenskab. De er stort set altid optagede. Men de er desværre kun optagede "i mangel af bedre", hvis man spørger de studerende, som er med i kampen om pladserne ved bordene...

Alle er enige om, at der godt må summe lidt af liv i lokalet, når man vælger at sætte sig et sted med åbne gruppearbejdspladser. I IT-huset er der meget "erhvervstrafik" og larm oppe fra kantinen. Der er ingen ro i dagtimerne, og et mangel på dagslys. Der er også problemer med træk og generelt ikke særlig hyggeligt, så de fleste vælger udelukkende at arbejde ved bibliotekets gruppeborde, fordi der er så alvorlig mangel på gruppearbejdspladser i resten af IT-byen.

Selve biblioteket har man valgt at reservere til læsepladser, og det efterlader de studerende, der skal lave gruppearbejde, med nogle yderst utilfredsstillende arbejdspladser.

Opsamling

Vi må konkludere, at biblioteket i dets nuværende form og funktion er mangelfuldt for at kunne fungere optimalt for de studerende på Katrinebjerg. Det er ikke fordi der ikke er brug for biblioteket – tværtimod. Men der skal ske væsentlige forbedringer, hvis det skal imødegå de krav, som de studerende har til et moderne institut-bibliotek. I de kommende afsnit vil vi redegøre for studerendes tanker om, ønsker til og visioner for fremtidens IT-bibliotek på Katrinebjerg.

Hvordan ser fremtidens IT-bibliotek ud?

"Biblioteket er et centralt sted, hvor man kan få viden. Det er især tilgængeligheden, der er motiverende ved et bibliotek" (Jess, kandidatstuderende, Informationsvidenskab)

På baggrund af rapportens konklusioner vedrørende brugen af det nuværende bibliotek i IT-huset, vil vi i dette afsnit se fremad, og visualisere et fremtidens IT-bibliotek set med de studerendes øjne. De studerende vurderer hvilke behov DE mener at biblioteket bør imødekomme, og hvilke opgaver biblioteket skal varetage, for at de som studerende får et optimalt udbytte af det.

"Biblioteket skal være et sted man har lyst til at sætte sig ned og arbejde" (Michael, IT)

Der er udbredt enighed blandt de studerende om, at biblioteket skal være det sted, hvor man kan kombinere arbejdsmiljøet med studiemiljøet. Det vil sige et sted, hvor man ved man kan gå hen og fordybe sig i sit arbejde, hvor man kan møde bibliotekaren og diskutere sit litteratursøgingsbehov, spørge til databaser m.v. og hvor man samtidig kan møde sine medstuderende til en lille snak. Det, at man kan se andre studerende arbejde, bliver flere gange nævnt som værende en meget høj motivationsfaktor. På nuværende tidspunkt er de studerendes undervisning spredt ud på mange forskellige bygninger. Derfor er der brug for ét sted, der kan fungere som det samlende punkt for alle studieretningerne; et sted hvor man ved man kan gå hen, når man ikke har timer; et sted hvor man føler sig "hjemme". En studerende udtrykker det således:

"Folk skal bringes sammen på tværs af Adorno, Schön, Codd og Shannon" (Jeppe, Digital Design)

Når undervisningen foregår i så mange forskellige bygninger, skal biblioteket være det sted, man går hen udenfor undervisningstiden. Men meget vigtigt er også, at biblioteket skal integreres mere i de studerendes dagligdag.

Katrinebjerg som arbejdsplads

For at få skabt en balance mellem arbejdsmiljøet og studiemiljøet, er de studerende gennemgående enige om at koble biblioteket sammen med arbejdspladser, herunder grupperum og læsepladser, på samme måde som det fungerer på eksempelvis Statsbiblioteket og i Nobelparkens bibliotek.

Undersøgelsen viser klart og tydeligt, at mange af de studerende ikke benytter biblioteket, blandt andet fordi der ikke er tilknyttet ordentlige arbejdsfaciliteter. Det er vigtigt at påpege, at de studerende ser Katrinebjerg som deres arbejdsplads – på samme måde som medarbejderne i IT-byens virksomheder gør. Det er her de har deres daglige gang, og det er her de ønsker at skabe grundlaget for en fremtidig karriere. Mange studerende foretrækker at arbejde hjemme, udelukkende fordi der ikke er muligheder på arbejdspladsen, dvs. Katrinebjerg.

Der bliver blandt andet lagt stor vægt på, at faciliteterne i højere grad skal afspejle den arbejdsform, som der bliver lagt op til i undervisningen. Mange af de studerende arbejder tit i grupper – især op til eksamen – men de har ofte meget svært ved at finde et lokale til gruppearbejde. Ofte vælger de derfor at arbejde privat eller andre steder på universitetet. Det er ikke en løsning der optimerer studie- og arbejdsomgivelserne i og omkring Katrinebjerg, og dermed heller ikke brugen af det fælles bibliotek. Biblioteket kan bidrage til og blive en aktiv del af et forbedret studiemiljø på Katrinebjerg, hvis man her kan stille arbejdspladser til rådighed for de studerende: massevis af grupperum og rigeligt med læsepladser. De nuværende grupperum rundt omkring på Katrinebjerg fungerer mange steder fint. På Digital Design er de meget tilfredse med at have en bygning som udelukkende er til deres rådighed. På Datalogi sætter de også stor pris på at have et sted, hvor de udelukkende er omgivet af andre dataloger. Men flere steder er der ganske enkelt for få grupperum:

"Der er generelt meget slåskamp om grupperummene i Adorno. Man skal være der klokken 8, for at være sikker på at få et rum..." (Mikkel, Informationsvidenskab)

Diskussionen om grupperum og betydningen af disse, er kendetegnende for alle interviews. Der lægges vægt på, at det ofte er noget af en udfordring at skulle finde frem til et ledigt grupperum, hvor man kan arbejde fokuseret. På nuværende tidspunkt er grupperummene fordelt ud på de forskellige bygninger, og det er både en fordel og en ulempe. Fordelen er at man får et bestemt tilknytningsforhold til en bestemt bygning, hvor man kan møde studerende fra

den samme studieretning. Ulempen er, at man aldrig får en fornemmelse for at være en del af en større helhed, hvor studerende på tværs af studier kan mødes.

"Nej, man føler sig ikke som en del af IMV. Vi er bare Digital Design..." (Emil, Digital Design)

Gruppearbejdspladser og læsesal i forbindelse med biblioteket

Et IT-bibliotek med tilknyttede grupperum vil tiltrække de studerende, så brugen af og kendskabet til biblioteket og dets faciliteter bliver udnyttet optimalt - til fordel for både de studerende og biblioteket.

Udover grupperum, er læsepladser også et ønskværdigt element.

Statsbiblioteket blev nævnt som foregangseksempel på zoneinddelte læsesale, hvor læsepladserne er delt op i forhold til tilladt støjniveau.

"Det rare ved Statsbiblioteket er, at der er plads til forskellighed. Der er forskellige grader af stilleområder" (Ebbe, specialestuderende, Datalogi)

På nuværende tidspunkt søger de studerende væk fra Katrinebjerg for at læse, da der ikke eksisterer et fast defineret læseområde i hele IT-byen. De nuværende stillelæsepladser på biblioteket skal flyttes ud og indrettes i et selvstændigt lokale, inspireret af Statsbibliotekets læsesal, hvor der ikke må føres samtaler.

"Man vil gerne have et sted hvor man kan sidde og fordybe sig. Og samtidig sidde blandt andre" (Mette, Datalogi)

Derudover skal biblioteket have plads til læsepladser, hvor man kan benytte sin computer og snakke lavmælt. Det er nemlig også kontakten til de medstuderende der driver motivationen:

"Man må gerne kunne se andre der læser. Et sted hvor man holder hinanden oppe" (Kim, specialestuderende, Datalogi)

De studerende fremhæver igen, at de værdsætter og ønsker et sted hvor de føler sig hjemme, hvor der er forskellige typer læsepladser og gruppearbejdspladser, et sted hvor behovet for vejledning og informationssøgning og arbejdspladser bliver opfyldt.

Biblioteket som vidensbank

Med biblioteket som generator, vil man kunne skabe "et åbent læringscenter", som en af de studerende formulerede det. Ved at kombinere biblioteket og dets

services med forskellige typer arbejdspladser/zoner skaber man et fælles læringsmiljø, således at de studerende ikke som nu bliver tvunget til finde arbejdspladser spredt rundt omkring på 8000 C campus eller derhjemme.

Biblioteket skal være samlingspunktet for de studerende på Katrinebjerg, hvor de kan mødes og danne netværk på tværs af studieretninger.

"Et sted der summer af læring og viden" (Mia, Medievidenskab)

De studerende er – på tværs af studieretningerne – meget enige om bibliotekets primære funktion som vidensbank. Især bliver det flere gange nævnt, at der skal være en bedre sammenhæng mellem undervisningens pensum og bibliotekets beholdning af bøger. Der er fx ikke en eneste studerende, der har hørt biblioteket omtalt af deres undervisere. Underviserne skal være bedre til at indgå i et samarbejde med bibliotekarerne, som kunne fungere således, at de indleverer en litteraturliste for det pågældende fag, som biblioteket derved kan supplere. En studerende kalder det en "fag-hylde", der kan knytte undervisningsmaterialet og bibliotekets materiale bedre sammen. De studerende vil alt andet lige være mere motiverede for at opsøge viden på biblioteket, hvis deres undervisere – dem de ser op til – kan gøre det klart for dem, hvilke muligheder biblioteket rummer.

Teknisk udstyr og studiefaciliteter

Så vidt tankerne omkring bibliotekets funktion som samlingssted. Men uden mad og drikke duer de studerende ikke – og de duer heller ikke uden strømstik og whiteboards. I dette afsnit vil vi gøre rede for det mere konkrete indhold i fremtidens IT-bibliotek, som de studerende ønsker det. For der er ikke kun brug for arbejdspladser i biblioteket, når man er studerende – der er i lige så høj grad brug for stemning, studenterrygge og spillekonsoller...

Grupperummenes indretning og udstyr

"Se på Adorno... og så gør det modsatte" (Thomas, kandidatstuderende, Medievidenskab)

I Adornobygningen, hvor Informations- og Medievidenskab holder til, findes der 4 grupperum, der har fået tilnavnet "abeburene": Placeret lige ud til vandrehallen med et stort glasvindue, så man kan kigge ind til dyrene, når man går forbi. Rummene er alle udstyret med en stationær computer der aldrig bliver anvendt, et arbejdsbord der er for lille, masser af rumklang, komplet mangel på lydisolering, ingen vinduer og en dårlig belysning. Rummene bliver benyttet, men ifølge de studerende der anvender dem, er det af nød, og ikke af lyst.

Vores 9 fokusgruppeinterviews er alle afholdt i lokale 229 i Turingbygningen. Når vi spurgte til de studerendes forestilling om det optimale grupperums indretning, svarede mange: "Præcis som det her lokale". Et godt grupperum har højt til loftet, ligger ikke i stueetagen, har store vinduer, god udsugning, et glasparti ud til de andre grupperum, med et gardin der kan rulles for, samt et stort bord, der gør det muligt at have 4 bærbare computere og et par bøger liggende fremme.

Teknisk udstyr – mediceller

Ideen om mediceller er god nok. De studerende ser gerne, at flere af grupperummene bliver til små mediceller. Af tekniske faciliteter i medicellerne er behovet stort set de samme, uanset hvilken uddannelse man læser på: Mange strømstik, transportable whiteboards og projektorer:

"Når man skriver opgave, er det rart at kunne smække sin tekst op på en storskærm, så alle kan se, hvad der foregår. Vi sidder jo fire mennesker rundt om en lille computer og kan intet se" (Mikkel, Informationsvidenskab)

"Noget så elementært som strømstik..."

Der er ikke brug for et hav af stationære computere i den nye bygning. Et par stykker i forbindelse med biblioteket er nok. Der er absolut heller ikke behov for netstik eller EDB-stik – det er der ganske enkelt ingen der bruger.

Det er efterhånden en brøkdel af de studerende, der ikke ejer en bærbar computer. Hvad enten man læser Medievidenskab, Informationsvidenskab, Digital Design, IT eller Datalogi, så er den bærbare computer en af de vigtigste arbejdsredskaber. Der er på alle studier lagt op til meget gruppearbejde, fælles opgaveløsning og studenteroplæg, og de studerende vil i langt de fleste tilfælde gerne blive på studiet og arbejde. Det besværliggøres desværre, fordi der i hele IT-byen er stor mangel på noget så basalt som strømstik! Der er ganske enkelt ikke nok muligheder for at få strøm til sin computer.

"Strøm, strøm, strøm! Det skal bare være overalt!" (Steffen, Informationsvidenskab)

Det er et brændende ønske fra de studerendes side, at man i den nye bygning sørger for, at der er strømstik nok på alle arbejdspladser, i alle grupperum og på læsesalen skal der simpelthen være minimum et strømstik pr. studerende der sidder og arbejder. Selv i de mere rekreative områder, som ikke er deciderede arbejdspladser, skal der være rigelige mængder lettilgængelige strømstik.

Print-, kopi-, scannings- og indbindingscentral...

Det nuværende "system" med betaling for print og kopi duer slet ikke. Det er for besværligt at optankningen foregår et helt andet sted end dér, hvor man printer. "Det må simpelthen kunne gøres smartere". Flere studerende foreslår, at optankning både kan foregå over nettet og på biblioteket. Andre foreslår, at man i det nye bibliotek laver en central, hvor print, kopiering og scanning foregår. I forlængelse heraf kunne man udstyre biblioteket med mulighed for at indbinde eksamensopgaver o. lign.

"Man kan da ligeså godt få bundet sine opgaver ind dér hvor man læser, i stedet for at tage hele vejen ned på Frederiksbjerg" (Annie, Informationsvidenskab)

Print bør på biblioteket kunne foretages fra egen computer, i stedet for at man – som det er tilfældet nu – skal lægge sine dokumenter over på en USB-pind, åbne dem på en af de stationære computere, og derefter printe dem ud. I det hele taget skal print- og kopieringsfaciliteter på biblioteket være lettilgængelige. Og til alle de mange studerende, der ikke selv kan finde ud af at sætte deres computer op eller har andre tekniske problemer, skal der på biblioteket sidde en "IT-guru", som man altid kan henvende sig til, hvis man har spørgsmål.

Stemning og studiemiljø – afslapning og adspredelse

Der er blandt de studerende udpræget enighed om at et godt studiemiljø ikke kun skabes af arbejdsfaciliteterne. De fysiske, sociale rammer skal også være i orden. I eksamensperioderne studerer man fx rigtig mange timer om dagen, mange dage i træk på instituttet. Derfor er det vigtigt, at man har mulighed for at holde pauser fra arbejdet, i et rart miljø, sammen med sine medstuderende. Det forbedrer kreativiteten, giver fornyet energi og skaber i sidste ende bedre resultater.

Udendørsfaciliteter

"Hvor blev græsset af?" spørger en af de studerende. Forslagene er mange, når det kommer til spørgsmålet om udendørsfaciliteter:

- Grønne områder i stedet for brosten og beton
- En tagterrasse med borde og bænke
- Campus-arealer, som i Guds eget land – grønt græs der indbyder til hyggelige samtaler og afslapning i de varme måneder
- En stor grill, som man samles om og nyder aftensolen om sommeren

Der er i høj grad et behov for sociale faciliteter, adspredelse og et reelt studiemiljø. Mange af de studerende har en følelse af at være isoleret fra "det rigtige" universitet – ikke mindst fordi man ikke har mulighed for at træde

direkte fra klasseværelset og ud i Uniparken. Campus-stemningen omfatter ikke IT-byen, så derfor må vi prøve at skabe vores egen, hvis de studerende skal føle at de har et sted at høre til.

Mad og drikke

Hvad angår mad og drikke, så er der mange, der ser et lækkert cafeområde for sig, når de træder ind i fremtidens IT-bibliotek. Sortimentet behøver ikke at være stort og prangende, men man skal selvfølgelig kunne købe en god kop kaffe. Desuden bør cafeen sælge forskellige andre drikkevarer, frugt, snacks og evt. sandwiches.

Mange understreger, at den personlige interaktion med cafepersonalet og miljøet omkring cafeen er vigtigere, end om kaffen kommer fra et bestemt bjerg i Afrika.

"Bare det at købe kaffe af et rigtigt menneske – det betyder altså ret meget!" (Michael, IT)

Man skal have lyst til at slå sig ned med sin kop kaffe og slappe af, arbejde med sin computer (husk strømstik), snakke med kammeraterne, eller læse i cafeens mange tidsskrifter og ugeblade. Atmosfæren er vigtig her. Man må gerne føle at man er på cafe, men der skal stadig være plads til, at man kan sidde og arbejde, hvis man vil det. Bordene skal selvsagt ikke stilles op i bedste kantinstil i en lang uninspirerende række, men bestå af små runde øer, der appellerer til hygge og afslapning. Cafeen skal ligge i naturlig forlængelse af biblioteket, og være et af bygningens mødesteder, hvor man enten kan gå hen for at få lidt adspredelse fra bøger og opgaver, eller få en kop kaffe, mens man planlægger dagens program med sin gruppe.

Af inspirationskilder nævner de studerende blandt andet: Lynfabrikken i Vestergade, latinerkvarterets cafeer, Starbucks' kaffebarer (cafe og arbejdsmiljø kombineret) eller Siegfreds Kaffebar i Århus. Og nej, der er ingen ønsker om kliniske, sterile, institutionsinspirerede betonvægge, med 30 meter til loftet og noget vægkunst, som ingen forstår meningen af.

Når cafeen lukker i løbet af eftermiddagen, foreslår de studerende, at man kan benytte sig af et køkken med det mest basale køkkenudstyr: kaffemaskine, elkoger, mikroovn, køleskab, en opvaskemaskine og det mest basale service. Med det store antal studerende, som kommer til at bruge køkkenet, er det nødvendigt at der – ligesom i de bygninger hvor de ansatte holder til – er en deltidsansat en person (et studiejob?), som sørger for at køkkenet holdes rent. Eventuelt den samme person som har et studiejob i cafeen. Hvis der ikke er nogen bestemt person der har ansvar for køkkenet, vil det hurtigt ende som "de

klamme køkkener i Adorno og Schön" og så kan det ifølge de studerende være det samme med sådan et tekøkken.

Endelig er det en gennemgående holdning i alle interviews, at fredagsbaren også skal være en del af dette studiemiljø. Alle finder det logisk, at man laver én fælles fredagsbar for alle uddannelser i IT-byen. Og den skal selvfølgelig ligge i den nye bygning, tæt på resten af det gode studiemiljø der er i IT-biblioteket, i stedet for at man – som nu – har to adskilte fredagsbarer (DAIMI og IMV) lige ovenpå hinanden, i nogle lokaler der kun er til låns hver fredag. Den kan jo fx ligge i forbindelse med tagterrassen, så der er mulighed for udendørs fredagsbar, når det er varmt i vejret.

Afslapning, chillout og god gammeldags hygge...

Adspredelse er ligeledes et centralt tema i de interviews vi har foretaget. Generelt mener de studerende, at muligheden for "at smide sig i en sofa 5 minutter" eller "koble af med et spil bordfodbold" er et must i forbindelse med arbejdsmiljøet. Helt konkret har de studerende følgende bud på afslapningsfaciliteter:

- En tv-stue (gerne med fuld tv-pakke), hvor man på tværs af årgange og studieretninger kan sidde i en sofa eller en sækkestol og se nyheder eller smide en film på dvd'en
- Et bordfodboldbord
- En eller flere spillekonsoller: Nintendo Wii og Playstation 3 foretrækkes
- Gode, gammeldags brætspil

Tv-stuen må meget gerne være stor nok til, at man kan afholde fælles arrangementer på tværs af studieretninger, som fx fodboldkamp, filmaftener, foredrag, præsentationer af eksamensprojekter, osv.

Det vitale netværk

De sidstnævnte faciliteter vil muligvis blive betragtet som en unødvendig luksus og derfor også som noget, man af økonomiske årsager vil styre udenom. Men de studerende understreger rent faktisk, at gode arbejdsfaciliteter kun er det halve af et godt studiemiljø. Den anden halvdel skal findes i omgivelser omkring arbejdspladserne. Det er her kreativiteten skal blomstre ud fra den inspirerende indretning og det sociale netværk styrkes. Det er vel ikke for sjov at Google – et af verdens pt. mest succesfulde firmaer – har en Nintendo Wii stående til fri afbenyttelse blandt medarbejderne på 1. sal i IT-huset. De studerende får fra Dag 1 på studiet – om det så er Medievidenskab eller Datalogi – påpeget, at vores fremtidige arbejdsmuligheder skal skabes ud fra det sociale og faglige netværk, vi skaber her på stedet. Der er på nuværende tidspunkt ikke nogle fysiske rammer til stede til at dyrke disse netværk, hverken internt på ens egen

uddannelse, men så sandelig heller ikke på tværs af studieretningerne. Det kan og skal det nye IT-bibliotek være med til at lave om på.

Der er allerede taget et skridt i en positiv retning: man har givet de studerende mulighed for at komme til ore hvilket er meget prisværdigt. De studerendes ønsker, idder og visioner er nu leveret samlet i denne rapport, som vi håber kan være inspirerende og brugbar læsning.

Fremtidsscenerier og Konklusion

To scenarier

De forskellige studieretninger på Katrinebjerg er rent fysisk klart adskilt fra resten af Aarhus Universitetets studieområder. Følelsen af ikke at være en del af universitetet som helhed er meget udbredt, hvorfor et stærkt studiemiljø i og omkring Katrinebjerg er så meget desto vigtigere. Den nye bygning er en afgørende mulighed for at rette op på dette problem. Netop denne bygning kan få en afgørende betydning for, hvorledes studiemiljøet vil udvikle sig fremover.

Rapporten tegner imidlertid konturerne af to fremtidsscenerier: Det ene er at fortsætte den nuværende kurs, hvor de studerende før og efter undervisning søger væk fra Katrinebjerg mod andre og bedre lokaliteter på universitetet, hvor de kan føle sig hjemme. Det andet er et scenarie, hvor der bliver gjort en intensiv indsats for at forbedre rammerne for de studerende, så faciliteterne trækker dem tilbage til Katrinebjerg for at arbejde, søge viden og styrke deres faglige netværk. Katrinebjerg er de studerendes arbejdsplads og ligesom på alle andre arbejdspladser, er arbejdsmiljøet hele grundlaget for øget produktivitet og kreativitet. Det er derfor ikke kun til gavn for de studerende men også for Katrinebjerg som institution.

Muligheden for at vælge mellem de to scenarier er nu blevet højaktuel med den forestående udbygning af IT-byen.

Konklusion

På baggrund af denne undersøgelse, tegner der sig et klart billede af et helt elementært ønske blandt de studerende i og omkring Katrinebjerg: Et studiemiljø! Et rart og velfungerende studiemiljø, hvor alle studieretninger kan mødes på kryds og tværs for at arbejde, søge viden og hænge ud efter undervisningen.

Rapportens første del giver et udmærket øjebliksbillede af den nuværende situation ifølge de studerende på IMV og DAIMI. Det helt basale problem er, at

biblioteket i sin nuværende form ikke fungerer efter hensigten. Ifølge de studerende er biblioteket et naturligt omdrejningspunkt for studie- og arbejdsmiljøet. De mange brugere af Statsbiblioteket og Nobelparkens bibliotek vidner ikke mindst om dette forhold. Og faktum er, at biblioteket i IT-huset ikke formår at leve op til de studerendes krav, som det fungerer i dag. Studerende, som ikke har modtaget introduktion til biblioteket eller undervisning, ved knap nok, at der eksisterer et bibliotek, der er til deres rådighed, mens andre ikke føler, at omgivelserne motiverer brugen af biblioteket som arbejdsplads. Det er ganske enkelt ikke tilfredsstillende; hverken for IT-byen som helhed, for de studerende selv, eller for det erhvervsliv, der skal overtage de studerende, når de dimitterer.

Biblioteket kan, hvis det udnyttes optimalt, være det samlende punkt i IT-byen. Det nye byggeri giver en mulighed for at tilføje biblioteket de faciliteter der kræves for at få opbygget et velfungerende og dynamisk studiemiljø. Bibliotekets evne til at fungere som vidensbank skal udnyttes i en langt højere grad, og dets sociale potentiale bør ikke negligeres.

Denne undersøgelses resultater er på mange punkter tankevækkende, og vi håber at have åbnet beslutningstagernes øjne for, at der ligger en stor udfordring i at give vores innovative, kreative og fremsynede studerende det arbejdsmiljø, som de fortjerner.

Metode

I alt har 44 studerende deltaget i fokusgruppeundersøgelsen. Der er gennemført ni interviews à ca. en times varighed, med studerende fra alle nuværende studieretninger i IT-byen, og disse har været fordelt på følgende fokusgrupper:

- Medievidenskab, 1. årgang
- Medievidenskab, 2. årgang
- Informationsvidenskab, 1. årgang
- Informationsvidenskab, 2. årgang
- Digital Design, 1. årgang
- Datalogi, 1. årgang + IT, 1. årgang
- Datalogi, 2. årgang
- Kandidatstuderende på 4. og 5. årgang fra Medievidenskab, Informationsvidenskab, Multimedier og Datalogi (2 blandede fokusgrupper)

Rekruttering

De kandidatstuderende er rekrutteret via vores eget studenternetværk, mens de bachelorstuderende er rekrutteret på baggrund af et kort oplæg om projektet fra vores side, givet i forbindelse med de studerendes obligatoriske forelæsninger. Flere af de deltagende studerende har desuden indhentet meninger, erfaringer og ønsker fra deres medstuderende, forud for fokusgruppeinterviewet.

Generaliserbarhed

De studerende på 3. årgang på Informations- og Medievidenskab har gennem snart et års tid ikke haft deres daglige gang i IT-byen og biblioteket, grundet deres suppleringsuddannelse andetsteds på universitetet, og vi har på den baggrund undladt at interviewe denne gruppe. Vi har ligeledes udeladt studerende på sidefagsuddannelsen i Film og TV, samt på suppleringsuddannelserne, ligeledes på baggrund af den lavere grad af tilknytning til IT-byen, som disse studerende har.

Vi har valgt at fokusere på at få en bred sammensætning af studerende fra alle de studieretninger der findes i IT-byen, som adskiller sig væsentligt fra hinanden og som anvender forskellige faciliteter. Med de senere års store udbygning og udvikling af IT-byen i baghovedet, har det desuden været vigtigt for os at få interviewet både de helt "grønne" studerende og de "gamle garvede", der har mange studieår på bagen.

På baggrund af ovenstående, mener vi at denne fokusgruppeundersøgelse er et fyldestgørende og dækkende udtryk for de studerendes meninger om IT-

biblioteket i dets nuværende form og funktion, deres syn på IT-byens struktur og indretning, og ikke mindst deres visioner for fremtidens IT-bibliotek.